

**НАВЧАЛЬНО - ВИХОВНИЙ
ПРОЕКТ**

**„Українські народні
традиції,
звичаї та побут”**

Мета проекту:

- ознайомлення з багатством культурної спадщини українського народу;
- формування ціннісного ставлення до скарбів української духовної культури, народного мистецтва, традицій і звичаїв свого народу ;
- формування в учнів знань про українські свята та традиції, причини їх виникнення, історію; осмислене вивчення української народної творчості;
- формування особистості у руслі національної культурної традиції;
- розуміння ролі народних звичаїв, традицій, свят у культурному розвитку України;
- розвиток пізнавальних інтересів;
- виховання патріотизму, почуття національної гідності.

Завдання проекту:

- розширення знань про українські народні звичаї, традиції, побут;
- сприяння розвитку духовних потреб, культурних навичок здорового способу життя на основі вивчення народних традицій, досвіду попередніх поколінь, морально - етичної якості, притаманної національному менталітету ;
- розвиток творчих здібностей, естетичної потреби та смаку, відтворення учнями елементів народних свят та обрядів;
- усвідомлення учнями причетності до цілісного образу України – Батьківщини, що є передумовою формування національних почуттів і позитивного світосприймання особистості.

**Будьмо знайомі!
Об'єдналися
в групи
Центр „Шукачі знань”
Центр „Дослідники”
Центр „Що?Де?Коли?”
Центр „Всезнайки”**

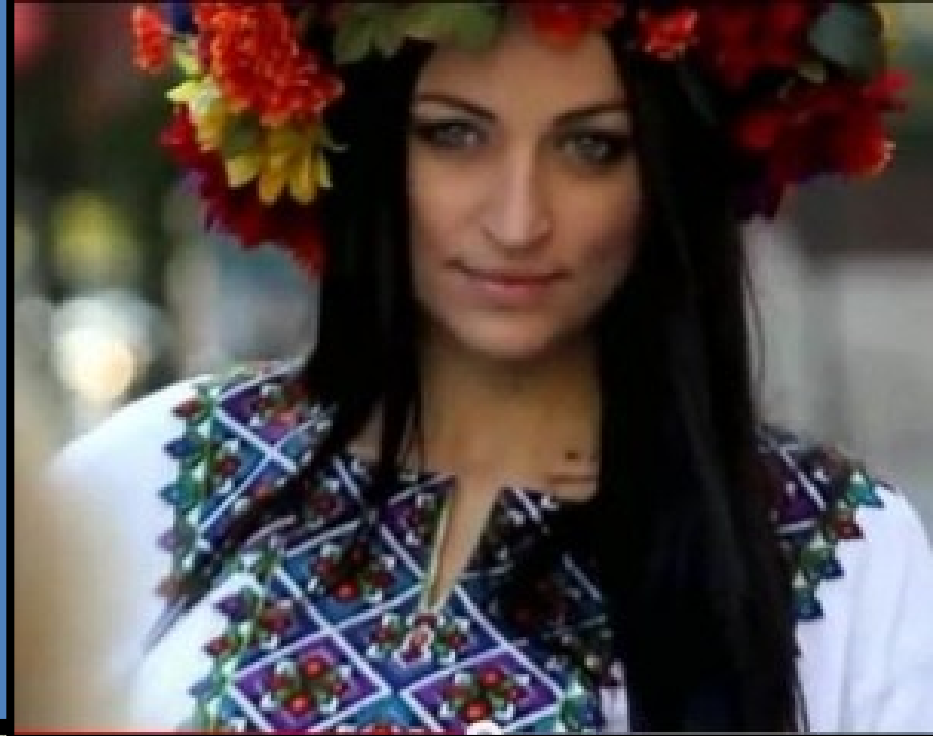

ЦЕНТР „ШУКАЧІ ЗНАНЬ”

представляє:

„ВЕЧОРНИЦІ”

Вечорниці - це вечірні зібрання молоді, на яких у будні поряд із розвагами виконувалась і певна робота, а на свята- влаштовувались гуляння. Вечорниці починалися пізньої осені і тривали до початку Великого посту.

Для проведення вечорниць дівчата підшукували простору хатину. Господиня цього дому - самотня жінка (бабуся, вдова), яку всі прибулі величали «вечернична, досвітчана мати, паніматка». Саме вона стежила за дотриманням усіх звичаїв та традицій під час вечорниць. Причому якщо молодь сиділа до півночі, то це вечорниці, якщо до третіх півнів - досвітки. За приміщення молодь розплачувалася хлібом, тканиною або ж іншими продуктами. Вечорниці відвідували молоді неодружені люди. Брати і сестри намагалися забавлятися в різних оселях.

Хлопці ж розповідали різноманітні історії, казки, співали, танцювали, залицялися. Дівчата відвідували вечорниці тільки у своєму селі і трималися переважно одного гурту, а хлопцям дозволялося відвідувати всі вечорниці свого села, а також і сусідніх.

Але саме на вечорницях наші предки так самотньо жили національним життям! Тут і пісні, і традиції українські збережені! А особливо перед весіллям. Тоді на вечорницях у нареченої збирався чималий гурт подружок. І співали, і плели віночки...

ЦЕНТР „ДОСЛІДНИКИ”

представляє:

„ НАРОДНІ МУЗИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ”

Говорячи про музичні інструменти давніх українців варто сказати, що вони – цінний скарб музичної культури народу, який свідчить про духовну та моральну культуру наших пращурів. Найдавніший музичний інструмент, що був знайдений археологами на території України – глиняний свистунець (був створений у добу бронзи). Не набагато молодші від нього шумові та ударні музичні інструменти. Всі вони початково виконували не естетичну, а магічну функцію.

Виконавців та музикантів називали відповідно до назви інструментів (гусляр, сверильщик і т.д.) . Співаків же називали гудцями, пізніше – півцями; танцюристів – плясцями. Всі наші народні інструменти можна поділити на три групи: ударні, духові та струнні.

Найдавніші за своїм походженням – ударні інструменти. Як показує багатовікова практика, трудові процеси, що їх люди виконували колективно, не обходились без відповідної координації. Рухи груп людей координувалися не лише за допомогою вигуків чи коротких речень, але й ударом палиці чи колотушки по предмету, що звучить. Пізніше люди почали для цього застосовувати різноманітні інструменти. До народних ударних інструментів відносимо тарілки, бубон, литаври (тулумбас), барабан, бугай, деркач, торохкало, брязкальця, затулу, рубель і качалку,

Ще в глибоку давнину, коли людина добувала собі їжу та одяг мисливством, вона створила лук. Натягуючи тятиву, зроблену, скажімо, із сухожилля тварини, мисливець не міг не помітити, що тятива під час пускання стріли звучить. Це й наштовхнуло на створення першого струнного інструмента. Всі струнні музичні інструменти українського народу, як і інших народів світу, за способом звукодобування поділяються на щипкові (гуслі, торбан, бандура, кобза), молоточково-ударні (сім'я цимбал), струнно-клавішно-смичкові (ліра) та смычкові (гудок, скрипка, басоля, контрабас).

Троїста музика

Народний ансамбль троїста музика зберігся до нашого часу. Назвали його троїстою музикою тому, що в його склад входять три виконавці: скрипач, цимбаліст (або виконавець на якомусь іншому інструменті) та бубніст. Найбільш розповсюджені типи троїстої музики такі: скрипка, басоля і бубон — в центральних областях України; скрипка, цимбали і бубон — в західних областях.

Створення троїстої музики — велике досягнення в музичному житті простого люду, основа розвитку інструментальної народної музики.

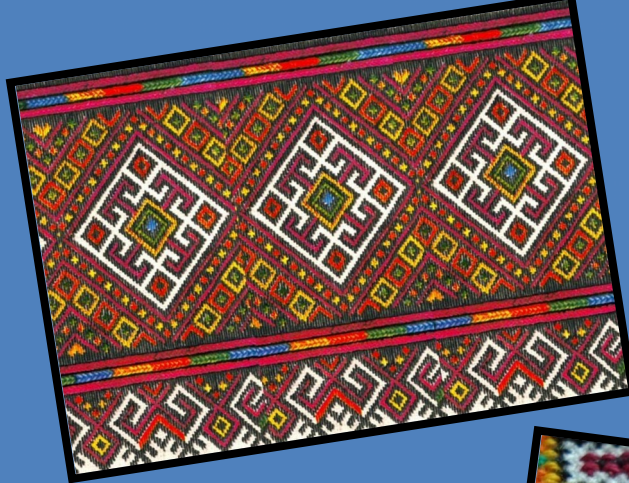
ЦЕНТР „ЩО?ДЕ?КОЛИ?”
представляє:
„УКРАЇНСЬКА ВИШИВКА”

Історія народної вишивки на Україні сягає своїм корінням у глибину віків .

Вишиванням споконвіку займались жінки ,які з по-коління впокоління передавали найтиповіші,найяскравіші зразки орнаменту, кольору, вишивальну техніку. Вишивки, передаючи характерні ознаки місцевості, різняться між собою орнаментом , технікою виконання та гамою барв .

Протягом багатьох віків безпосередній конкретний зміст символів на вишивках втрачався , але традиції використання їх не зникли. За мотивами орнаменти вишивок поділяються на три групи : геометричні, рослинні , зооморфні (тваринні) й відображають елементи символіки стародавніх вірувань, культів .

Вишивкою оздоблювали рушники , фіранки , жіночий та чоловічий одяг . Особливої уваги надавали рушникам - старовинним оберегам дому , родини . У давнину рушник , вишитий відповідними візерунками символами , був неодмінним атрибутом багатьох обрядів : з рушником приходили до породіллі вшанувати появу нової людини , зустрічали , і проводжали дорогих гостей , справляли шлюбні обряди , проводжали в останню путь , прикрашали , образи та накривали хліб на столі . Крім обрядового значення , рушники мали і чисто практичне застосування .

Українська вишивка, рушники на перший погляд не мають ніякого значення в житті сучасної людини, але вони віють на серце кожного з нас чаром рідної стихії і є живущим бальзамом, який сповнює нас споконвічною могутньою силою українського

ЦЕНТР „ВСЕЗНАЙКИ”

представляє:

**„УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ. ВІНОЧОК ТА
КОРОВАЙ”**

Українське весілля – одне з найбільш символічних урочистостей української культури. Традицій і звичаїв у весільному обряді безліч, тому й весілля в нас тривали цілий тиждень.

Весілля було однією з найважливіших подій у житті, а традиційний «весільний» ритуал — чудовим явищем народної культури, який складався з складного комплексу різноманітних елементів. В українців існувала своєрідна система дошлюбних стосунків, яка проявлялася у формі знайомства, залицяння, сватання і т.і.

Українські весілля повсюдно зберігали певні елементи архаїки, являючи собою театралізовані дійства, супроводжувані безліччю обрядів, ритуалів, народних пісень тощо.

При всій різноманітності весільних обрядів в Україні в них чітко виділяються такі складові частини:

- сватання**
- заручини**
- Комора**
- Гільце**
- Посад**
- прикрашання гільця і випікання короваю**
- власне, весілля.**

Коровай вважався символом щастя і достатку. Коровай виносили на вишитому рушнику. Чим пишніший вдавався випечений коровай, тим щасливіше і багатше життя чекає молодят, які скуштували коровай. Коровай випікали багатошаровим, і ділив його хресний батько нареченого або нареченої. Верхівку віддавали молодим, середню частину — гостям, а низ, в який часто запікають монети, — музикантам. Разом з шматочком короваю молоді ділилися з гостями своїм щастям. Гості у відповідь дякували жениху і нареченій подарунками.

Віночок, сплетений з квіточок і трав, оздоблений яскравими стрічками, — один з найдавніших українських символів.

Український віночок оспіваний у піснях, оповитий легендами та переказами, опоетизований майстрами пензля і слова, він був і є одвічним символом добра і надії. Віночок - це плетене коло із квітів, листя, гілок. Вони бувають різних видів. Є вінок лавровий. Його одягали на переможців. Терновий вінок завжди був символом страждання. А є ще віночок український, він символізує молодість і кохання, може визначити долю. Дівочий віночок носили юні дівчата кожної весни і літа. Весільний віночок одягали тільки раз — на весілля.

ВИСНОВКИ

Створюючи проект, ми навчилися :

- *Ставити перед собою завдання, шукати шляхи їх розв'язання.*
- *Співпрацювати в парах, групах, підтримувати один одного.*
- *Спілкуватися з дорослими.*
- *Здобувати знання власними силами.*
- *Працювати з різними джерелами інформації.*
- *Бути дослідниками, спостерігачами.*
- *Дізнались багато нового про традиції народу, народні звичаї.*

Хочеш самовираження?

vk.com/YouAreUA

fb.com/YouAreUA

Спробуй українською!

